

Otázky a odpovědi ve věci úhrady zdravotní péče za občany Ukrajiny

Manuál pro poskytovatele zdravotních služeb

Pracovní materiál určený pro poskytovatele zdravotních služeb

Autor: MZ ČR (odbor dohledu nad zdravotním pojištěním)

Verze platná k 29. 3. 2022

1.	<i>Prosba ministra zdravotnictví poskytovatelům zdravotních služeb</i>	2
2.	<i>Jak postupovat ve věci úhrady zdravotní péče?</i>	2
3.	<i>S jakými doklady se pravděpodobně setkáte?</i>	3
4.	<i>Jak budou hrazeny porody a péče o nově narozené děti?</i>	4
5.	<i>Jakým způsobem předepisovat eRecepty pro ukrajinské občany?</i>	5
6.	<i>Má být po ukrajinských občanech vyžadována úhrada doplatků v lékárnách?</i>	5
7.	<i>Má být po ukrajinských občanech vyžadován regulační poplatek?</i>	5
8.	<i>Jakým způsobem vykázat péči za nepojištěného pacienta?</i>	5
9.	<i>Mohou být ukrajínští občané přijmuti do péče registrujícího poskytovatele zdravotních služeb a tudíž standardním způsobem registrováni?</i>	5
10.	<i>Může praktický lékař u pacientů v kategorii rizika 1 provést posudkovou činnost přesto, že nejde o jeho registrované pacienty?</i>	5
11.	<i>Lze úředně přeložený výpis z dokumentace v současné situaci nahradit např. čestným prohlášením pacienta (např. na formuláři podobném prohlášení k řízení motorových vozidel)? ...</i>	6

1. *Prosba ministra zdravotnictví poskytovatelům zdravotních služeb*

Vážení poskytovatelé zdravotních služeb,
obracím se na vás s prosbou při zajištění zdravotní péče pro uprchlíky z Ukrajiny, opouštějící svoji vlast z důvodu probíhajícího válečného konfliktu. Vzhledem k rychle rostoucímu počtu uprchlíků je vysoce pravděpodobné, že řada z nich bude potřebovat poskytnout zdravotní péči předtím, než budou mít možnost vyřídít si nutné pobytové oprávnění (**např. dlouhodobé vízum za účelem strpění, udělení dočasné ochrany atp.**), které je postaví do role pojištěnců veřejného zdravotního pojištění se všemi právy a nároky. Je naprosto zásadní, aby všichni uprchlíci dostali veškerou zdravotní péči, kterou potřebují a kterou jsme my schopni zajistit, a to bez ohledu na případné chybějící povolení k pobytu.

Dovoluji si Vás tímto požádat, aby byla péče poskytnuta všem občanům Ukrajiny, kteří ji budou vyžadovat, a to i nad rámec péče neodkladné. Obáváme se, že řada těchto osob nebude vzhledem k jejich tíživé situaci, kdy mnozí museli své domovy opustit narychlo, disponovat dostatečným finančním obnosem na uhrazení této zdravotní péče. Proto Vás žádám o nežadání úhrady v těchto případech. U takovýchto osob si prosím poznamenejte co nejvíce identifikačních údajů (jméno, datum narození, číslo pasu, pokud nemají pas tak číslo víza, kontaktní informace atd.). **Zdravotní pojišťovny ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví (MZ ČR) a Ministerstvem vnitra momentálně usilovně pracuje na řešení, které v maximální možné míře umožní dodatečnou identifikaci těchto osob a dodatečné vykázání poskytnuté péče k úhradě.**

2. *Jak postupovat ve věci úhrady zdravotní péče?*

a) *V případě pacienta, který má od ZP „potvrzení o pojištění“*

Ukrajinský pacient má v tomto případě nárok na poskytnutí zdravotní péče hrazené z prostředků veřejného zdravotního pojištění ve stejném rozsahu, jako český pojištěnec. Na potvrzení o pojištění (tzv. náhradním průkazu pojištěnce) vydaném zdravotní pojišťovnou po zaevidování cizince je přímo uvedeno číslo pojištěnce, na jehož základě lze poskytnutou péči vykázat.

b) *V případě pacienta, který má cestovní doklad a v něm vízum*

Takovýto pacient je zdravotně pojištěn ze zákona, pouze ještě neprovedl svou faktickou registraci u některé ze zdravotních pojišťoven. Doporučujeme poznamenat si maximum údajů o daném pacientovi (zejm. číslo pasu, jméno, příjmení a datum narození) a po ošetření ho nasměrovat na vybranou zdravotní pojišťovnu (registraci u [Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky](#) (VZP ČR) či [Oborové zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví](#) lze provést také prostřednictvím webového formuláře) či Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině (KACPU), kde bude zaregistrován. Pojištěnce pak bude možno dodatečně ztotožnit a péči vykázat.

c) *V případě pacienta, který má cestovní doklad a nemá vízum*

Tento ukrajinský pacient nemá automaticky nárok na úhradu péče ze strany zdravotní pojišťovny. Záleží na dobré vůli poskytovatele, zda bude úhradu po pacientovi požadovat, či nikoliv.

Ukrajinský pacient musí požádat o vízum na některém z KACPU, kde mu bude následně vydán také náhradní průkaz pojištěnce.

Doporučujeme poskytovateli, který se rozhodne od pacienta úhradu nepožadovat, aby si zjistil co nejvíce informací o daném pacientovi (především číslo pasu, jméno, příjmení a datum narození). Pokud pacient neuvádí, že Česká republika je pro něj jen tranzitní zemí (tento případ viz dále), je vysoce pravděpodobné, že vízum za účelem strpění (příp. o průkaz o poskytnutí dočasné ochrany) později získá, čímž se stane dodatečně dohledatelným u zdravotních pojišťoven a poskytnutou péči bude možno se zpožděním vykázat.

Za situace, že pacient územím České republiky pouze projíždí (tranzit), poskytnuté služby nebude možné uhradit ze strany zdravotní pojišťovny – záleží tedy na každém z poskytovatelů, zdali bude po pacientovi požadovat přímou úhradu.

d) *V případě pacienta, který nemá cestovní doklad nebo má neplatný cestovní doklad*

MZ ČR prosí poskytovatele, aby riziko nezaplacení péče vzali v rozumné míře na svá bedra a nepožadovali od Ukrajinců přímé platby.

Poskytovateli, který se rozhodne od pacienta úhradu nepožadovat, opět doporučujeme, aby si zjistil co nejvíce informací o daném pacientovi (především jméno, příjmení, datum narození ev. telefon). Je vysoce pravděpodobné, že dotýčný náhradní cestovní doklad a vízum za účelem strpění (příp. o průkaz o poskytnutí dočasné ochrany) získá, čímž se stane dodatečně dohledatelným u pojišťoven a péči bude možno se zpožděním vykázat. Pacienta bez cestovního dokladu prosím nasměřujte na KACPU, kde mu bude vystaven nový a kde mu bude uděleno vízum.

3. S jakými doklady se pravděpodobně setkáte?

Potvrzení o pojištění (tzv. [náhradní průkaz pojištění](#)) vystavené zdravotní pojišťovnou na základě víza v okamžiku registrace pojištění. Za účelem vykazování poskytnuté péče zdravotní pojišťovně je na něm uvedeno číslo pojištění a rovněž doba platnosti, která odpovídá platnosti víza, na jehož základě byl vystaven.

Cestovní pas či **hraniční průvodka** obsahující některou z níže uvedených forem víza.

Hranicni_pruvodka.
pdf

Vízum za účelem strpění (vízový štítek)

Vízum za účelem strpění (razítko do pasu – vždy spolu s razítkem „Policie ČR“, příp. „Ministerstvo vnitra“)

Strpěn na území – D/VS/U

od.....

do.....

případě rodiče upozornit, aby pro dítě vízum též vyřídili, mají na to však o něco více času než v předchozím případě.

5. Jakým způsobem předepisovat eRecepty pro ukrajinské občany?

Podrobné informace viz web Státního ústavu pro kontrolu léčiv ([odkaz](#)).

6. Má být po ukrajinských občanech vyžadována úhrada doplatků v lékárnách?

Občané Ukrajiny nejsou osvobozeni od povinnosti hradit doplatky v lékárnách.

7. Má být po ukrajinských občanech vyžadován regulační poplatek?

Občané Ukrajiny nejsou osvobozeni od povinnosti hradit regulační poplatek za využití pohotovostní služby.

8. Jakým způsobem vykávat péči za nepojištěného pacienta?

Viz bod 1. a 2. Doporučujeme zjistit maximum údajů o daném pacientovi (zejm. číslo pasu, má-li vízový štítek, tak číslo vízového štítku, jméno, příjmení, datum narození) a po ošetření mu doporučit urychlenou návštěvu KACPU (pokud nemá vízum), nebo libovolné zdravotní pojišťovny (pokud má vízum, ale nemá doklad o pojištění) kde bude zaregistrován. MZ ČR ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami připravuje mechanismus, jak pojištěnce na základě údajů o něm dohledat a poskytnutou péči následně vykávat k úhradě zdravotní pojišťovně.

9. Mohou být ukrajínští občané přijmuti do péče registrujícího poskytovatele zdravotních služeb a tudíž standardním způsobem registrování?

Občané Ukrajiny lze standardně registrovat např. v případě, kdy poskytovatel očekává dlouhodobější převzetí do péče. Pro vystavování posudků např. pro účely zaměstnání je registrace nezbytná.

S ohledem na skutečnost, že poskytovatelé jsou často bonifikováni ze strany zdravotních pojišťoven za splnění stanovených kritérií kmene u nich registrovaných pojištěnců (podíl pojištěnců podstupivších prevenci, sledovaných specialisty atd.) a přijetí Ukrajinských občanů do kmene by mohlo zapříčinit nesplnění podmínek bonifikačních programů – rozhodly se některé pojišťovny v současné době takto registrované ukrajinské pacienty do celkových statistik nezahrnovat, nevyplácet **za ně kapitační platbu** (navzdory jejich registraci) a **úhradu** všech poskytnutých a provedených výkonů **provádět výkonovým způsobem**.

Podrobnosti viz [Informace pro poskytovatele zdravotních služeb poskytujících péči osobám, které uprchly z území Ukrajiny v důsledku ozbrojeného konfliktu](#) dostupné na webových stránkách VZP ČR.

10. Může praktický lékař u pacientů v kategorii rizika 1 provést posudkovou činnost přesto, že nejde o jeho registrované pacienty?

Bez jejich předchozí registrace (kterou však lze provést – viz odpověď výše) nikoli.

11. *Lze úředně přeložený výpis z dokumentace v současné situaci nahradit např. čestným prohlášením pacienta (např. na formuláři podobném prohlášení k řízení motorových vozidel)?*

V souladu s ustanovením § 7 odst. 2 vyhlášky č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 79/2013 Sb.“) je možné výpis ze zdravotnické dokumentace nahradit postupem, na základě kterého poskytovatel potřebné informace zjistí vyšetřeními, která sám provede či indikuje. K uvedenému doplňujeme, že ačkoli základní vyšetření prováděná podle § 7 odst. 1 vyhlášky č. 79/2013 Sb. čestným prohlášením nahradit nelze, v případě vyšetření prováděných za účelem náhrady výpisu ze zdravotnické dokumentace v návaznosti na § 7 odst. 2 vyhlášky č. 79/2013 Sb. je takový postup možný.

Doporučený postup pro poskytovatele pracovnělékařských služeb a registrujících poskytovatelů při pracovnělékařských prohlídkách vydaný Ministerstvem zdravotnictví lze nalézt [zde](#).

12. *Jakým způsobem lze dohledávat ošetřené ukrajinské pacienty, za účelem zjištění jejich čísla pojištěnce na jehož základě lze následně vykázat poskytnutou péči?*

Platnost pojištění na základě zadaného čísla, příp. jména a data narození, pojištěnce lze ověřit prostřednictvím aplikace [VZP Point](#) (podrobnosti viz [Informace pro poskytovatele zdravotních služeb poskytujících péči osobám, které uprchly z území Ukrajiny v důsledku ozbrojeného konfliktu](#) dostupné na webových stránkách VZP ČR). Výsledkem vyhledávání v tomto prostředí je číslo pojištěnce, druh pojištění a zdravotní pojišťovna.

VZP ČR s MZ ČR pracují na tom, aby v blízké době bylo možno pojištěnce ztotožnit nejen dle jména a data narození, ale též dle čísla pasu.